

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Ruimtelijke Ontwikkeling & Milieu

Nummer

Kenmerk
130864

Raad d.d.
24-07-2014

Paragraaf begroting
3

Portefeuillehouder
J. Verstand

Steller
M.J.G. Nagel

Datum
24 juli 2014

Onderwerp
Onderzoek Explosieven Wolfsheide en

Geadviseerd besluit

Het ministerie van BZK te verzoeken om een aanvullende uitkering van € 980.000,- (zijnde 70% van € 1.400.000,-) voor de kosten van het onderzoeken, opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog binnen de grenzen van de projecten Wolfsheide en Willemsen Naaldhout te Wolfheze

Toelichting op beslispunten

Van Wanrooij – Van Schijndel Bouw- en ontwikkelingsmaatschappij heeft begin 2000 een drietal locaties aan de gemeente voorgelegd om te kunnen ontwikkelen naar woningbouw, namelijk Balijeweg, Wolfsheide en Willemsen Naaldhout. De afspraken rondom de ontwikkelingen op deze locaties zijn in 2003 in een realisatieovereenkomst vastgelegd.

Voor alle drie genoemde locaties geldt dat deze als risicovol worden aangemerkt als het gaat over niet gesprongen explosieven (nge) en dat verder onderzoek nodig is om de gronden vrij te kunnen geven voor woningbouw.

Het project Balijeweg is al gerealiseerd inclusief onderzoek naar en ruiming van (niet) gesprongen explosieven.

Het project Wolfsheide omvat de realisatie van 49 woningen op een voormalig manegeterrein. Deze woningbouwontwikkeling is in handen van Van Wanrooij – Van Schijndel Bouw- en Ontwikkelingsmaatschappij.

Uit eerder bureauonderzoek is gebleken dat de locatie een verhoogd risico heeft als het gaat over de aanwezigheid van explosieven. Voordat de werkzaamheden ten behoeve van de bouw gestart kunnen worden, zal aanvullend onderzoek uitgevoerd moeten worden en zal mogelijk ook ruiming plaats moeten vinden. Voor de (meer)kosten gemoeid met het detecteren, benaderen, identificeren, veiligstellen en overdragen van mogelijk munitieverdachte objecten in de bodem is op basis van het raadsbesluit van 25 januari 2012 voor een bedrag van € 37.200,- een suppletie aangevraagd bij het ministerie van BZK.

Hiervoor heeft het ministerie in juni 2012 een beschikking ter hoogte van € 26.040,- (70% van de kosten voor onderzoek € 37.200,-) afgegeven. Het genoemde onderzoek is in 2013 gestart. Op basis van dit onderzoek is gebleken dat de eerder beoogde aanpak niet volstaat om de grond vrij te kunnen geven voor woningbouw. Dit met name door de aanwezigheid van (metaal) verontreinigingen in het oostelijk deel van het plangebied. Het westelijke deel van het plangebied (omvat de bouw van 31 woningen) wordt binnenkort vrijgegeven. Om ook het oostelijke deel vrij te kunnen geven om zo de 18 daar geprojecteerde woningen te kunnen realiseren is aanvullend onderzoek, detectie en ruiming nodig. Omdat vooral in dit deel veel metaalresten zoals bijvoorbeeld moertjes aanwezig zijn en bij het voorgaande onderzoek ook kleine explosieven (handgranaten) aangetroffen zijn, zal de grond laagsgewijs afgegraven en gezeefd moeten worden tot gemiddeld 2 meter diepte. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen €1.146.950.000,-

Het project Willemsen Naaldhout omvat de bouw van 50 woningen. Voor dit plan zal nog een bestemmingsplanprocedure doorlopen moeten worden en zal aansluitend ook een onderzoek naar de aanwezigheid van explosieven plaats moeten vinden. Op basis van de ervaringen binnen het project Wolfsheide is voor het plan Willemsen Naaldhout een bedrag van € 253.050,- geraamd om het terrein vrij te kunnen geven van explosieven.

De totale kosten voor de beide projecten komen daarmee op € 1.400.000,-.

De meerkosten zoals genoemd bij de projecten Wolfsheide en Willemsen Naaldhout kunnen voor 70% vergoed worden via de zogenaamde 'bommenregeling'. Wanneer vóór 1 maart van een kalenderjaar een vastgesteld raadsbesluit wordt ingediend bij het ministerie van BZK, wordt 70% van de kosten vergoed. De overige 30% dient uit het project en in dit geval door de genoemde externe partij te worden gefinancierd.

Beoogd effect

Voorkomen dat tijdens de bouwwerkzaamheden als ook bijvoorbeeld toekomstige tuinaanleg oude explosieven tot ontploffing komen.

Kader

Een raadsbesluit is nodig voor de aanvraag van een rijksbijdrage voor het onderzoeken, opsporen en ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven (CE) uit de Tweede Wereldoorlog.

Argumenten

Het gebied rond Wolfheze heeft in de Tweede Wereldoorlog in september 1944 een belangrijke rol gespeeld tijdens de operatie "Market Garden" en de opmars van de geallieerden naar Arnhem. Door Riel Explosive Advice & Services Europe B.V. (REASeuro) is een inventarisatie gemaakt van mogelijk aanwezige explosieven in het plangebied.

De locatie Wolfsheide als ook de locatie Willemsen Naaldhout heeft te maken gehad met een ontplofte munitietrein op 6 september 1944. Daaropvolgend werd bij aanvang van de Slag bij Arnhem het westelijke gedeelte van het terrein getroffen door een tapijtbombardement. Daarbij kwamen bommen in verschillende gewichtsklassen en met verschillende kracht in dit gebied terecht. Tevens hebben hier zware gevechten plaatsgevonden tussen Duitse en geallieerde troepen.

Onderwerp

Onderzoek Explosieven Wolfsheide en Willemsen Naaldhout

Datum

24 juli 2014

Kenmerk

111111

Pagina

2 van 5

In het verleden (1978 en 1999) zijn in de directe omgeving van en in het plangebied (langs de Johannahoeveweg en op het terrein van de camping) bommen gevonden. Hieruit is opgemaakt dat de mogelijkheid bestaat dat in het plangebied of in de directe omgeving daarvan meer resten van bommen en andere munitie in de bodem liggen.

Op basis hiervan is op de locatie Wolfsheide een vervolgonderzoek uitgevoerd waarvoor de eerdere suppletie aangevraagd is. Door de aanwezigheid van (metaalhoudende) verontreiniging, die niet eerder voorzien was (de grond zou schoon moeten zijn) is voor met name het oostelijke deel van de locatie een andere aanpak nodig om de grond vrij te kunnen geven van niet gesprongen explosieven. Het westelijke deel, waar een aantal kleinere explosieven aangetroffen en geruimd zijn, zal in september van dit jaar vrijgegeven worden.

Deze vondsten bevestigen overigens het vermoeden van mogelijke aanwezigheid van bommen en andere munitie uit de Tweede Wereldoorlog en daarmee ook de noodzaak om een aanvullende onderzoek en ruiming voor het oostelijke deel van de locatie Wolfsheide uit te voeren als ook een uitgebreid onderzoek voor Willemsen Naaldhout.

Medewerking van de gemeente Renkum is noodzakelijk

Een rijksbijdrage voor 70% van de meerkosten kan alleen worden verkregen als middels een raadsbesluit een verzoek wordt gedaan bij het ministerie van BZK.

Kanttekeningen

Tot 2015 konden de meerkosten zoals genoemd bij de projecten in Wolfheze voor 70% vergoed worden via de zogenaamde 'bommenregeling'. Wanneer vóór 1 maart van een kalenderjaar een vastgesteld raadsbesluit werd ingediend bij het ministerie van BZK, werd via een suppletie op het gemeentefonds 70% van de kosten vergoed. De overige 30% dient uit het project en in dit geval door de genoemde externe partij te worden gefinancierd.

Vanaf 2015 geldt een andere regeling in zoverre dat de bijdrage van het ministerie van BZK niet meer vooraf uitgekeerd wordt middels een suppletie op het gemeentefonds maar dat deze wordt omgezet in een declaratieregeling. Met deze wijziging komen ook de drie categorieën gemeenten te vervallen (zoals bijvoorbeeld de veel gebruikers en het daaraan gekoppelde aantal nieuwbouwwoningen) en komt iedere gemeente in aanmerking voor een vergoeding van 70 % de kosten.

Draagvlak

Voor het plan Wolfsheide is in 2003 een realisatieovereenkomst gesloten tussen Van Wanrooij – Van Schijndel bouw- en ontwikkelingsmaatschappij en de gemeente Renkum. Onderdeel van deze overeenkomst is een inspanningsverplichting voor de gemeente om mogelijke bijdragen in de kosten te regelen.

Aanpak/Uitvoering

Na instemming met dit voorstel zal de bijdrage bij het Ministerie van BZK worden aangevraagd. Deze aanvraag dient vóór 1 maart 2015 bij het Ministerie te zijn ontvangen.

Onderwerp

Onderzoek Explosieven Wolfsheide en Willemsen Naaldhout

Datum

24 juli 2014

Kenmerk

111111

Pagina

3 van 5

Communicatie

Voor de uitvoering van de aanvullende werkzaamheden rondom het onderzoek naar en ruiming van explosieven worden de omwonenden tijdig geïnformeerd.

Financiële consequenties

De bijdrage van het ministerie van BZK wordt vanaf volgend jaar niet meer vooraf uitgekeerd middels een suppletie op het gemeentefonds maar wordt omgezet in een declaratieregeling.

De verrekening van de toegekende suppletie zal plaatsvinden op basis van definitieve en geaccordeerde facturen voor de uitgevoerde werkzaamheden.

De gemeente Renkum levert geen financiële bijdrage aan de realisatie van het project. De ontwikkelaar heeft aangegeven dat als de bijdrage door de gemeente aangevraagd is bij het Ministerie van BZK, gestart zal worden met het vervolgonderzoek. Er zijn in die zin geen direct financiële risico's voor de gemeente.

Mocht er echter geen bijdrage aangevraagd worden dan zal het vervolgonderzoek niet uitgevoerd worden en in ieder geval het oostelijke deel van de locatie Wolfsheide niet ontwikkeld worden. Dit zou dan betekenen dat we voor 18 woningen een bijdrage mislopen van ca. € 72.000,- (€ 4.000,- per woning – afspraak uit overeenkomst met de ontwikkelaar).

Juridische consequenties

In een samenwerkingsovereenkomst met de projectontwikkelaar (exploitant) van deze projecten is het volgende afgesproken:

De gemeente zal alle mogelijke medewerking verlenen aan en zich maximaal inspannen voor het verkrijgen van maximale Rijksbijdragen en/of andere bijdragen die aan onderzoeken naar de eventuele aanwezigheid van niet gesprongen explosieven (nge's) uit de Tweede Wereldoorlog verbonden zijn. Voor zover de onderzoekskosten naar nge's op grond van de desbetreffende regelgeving niet of slechts gedeeltelijk van Rijksweg of anderszins aan de gemeente kunnen worden vergoed, zal de exploitant die kosten voor haar rekening nemen.

Met onderhavig raadsbesluit voldoet de gemeente aan haar inspanningsverplichting. De kosten voor de onderzoeken die niet door de suppletie worden gedekt, komen voor rekening van de projectontwikkelaar.

WMO-aspecten

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Instemmen met dit voorstel betekent dat explosieven opgespoord en verwijderd kunnen worden, hetgeen een schonere en veiligere omgeving oplevert, dus duurzamer.

Effect op vermindering regeldruk

Niet van toepassing

Onderwerp

Onderzoek Explosieven Wolfsheide en Willemsen Naaldhout

Datum

24 juli 2014

Kenmerk

111111

Pagina

4 van 5

Alternatieven

Gelet op de reeds met de projectontwikkelaar gemaakte afspraken (zie bij Juridische consequenties) is er geen alternatief.

Onderwerp

Onderzoek Explosieven Wolfsheide en Willemsen Naaldhout

Datum

24 juli 2014

Kenmerk

111111

Pagina

5 van 5